

DE REDACTIE PRIVAAT

BIJ HET BEGIN VAN ONZE VIJFTIGSTE JAARGANG

Ik herinner mij nog als ware het gisteren. Op een druilerige namiddag 22 november 1963 – de moord op J.F. KENNEDY was net bekend geraakt – kwamen ten mijnen huize niet alleen Jacques MATTHIJS, Willy DELVA en Jan RONSE, maar ook Jim POLAK (Wageningen), Jan DRION (Leiden), de opvolger van Eduard MEIJERS, die evenwel reeds in 1964 overleed, Jaap BEEKHUIS (Groningen), Adriaan PITLO (Amsterdam) en Werner HAARDT (Leiden). Later trad ook Jef MAEIJER (Nijmegen) toe. Wij hebben toen een eerste “tour d’horizon” gedaan en de oriëntering van het tijdschrift omschreven: bijdragen die wetenschappelijk en rechtsvergelijkend doorwrocht dienden te zijn, maar tevens nuttig voor de rechtspraktijk.

Het prestigepaard van het tijdschrift zou het kritisch overzicht van de rechtspraak moeten worden. Dit was een kroniek, die in Nederland en Nederlandstalig België niet direct voor de hand lag. Wel kenden wij in eigen land sinds 1947 de uitstekende “Chroniques de jurisprudence” in de Revue Critique de Jurisprudence Belge (RCJB) dat zich evenwel uitsluitend beperkt had en heeft tot een doctrinaire analyse van de rechtspraak.

Wij wilden ook boekrecensies brengen die kritisch zouden zijn. De eerste generatie Nederlandstalige auteurs, waarvoor men bijzonder lankmoedig was geweest, was intussen opgevolgd door een tweede generatie, die volledig in – meestal – keurig Nederlands was opgevoed en die ook ruimere buitenlandse horizons had kunnen verkennen. Daarom was het passend dat men zich niet zou beperken tot de loftrompet voor het Nederlandstalig product, maar ook de inhoud zou evalueren.

Toen het bekende driemanschap Delva-Matthijs-Ronse mij verzocht de directie waar te nemen, was ik niet alleen opgetogen, maar tevens bewust van de noodzaak om de hoogste kwaliteit – naar vorm en inhoud – na te streven.

Er moesten wel enkele afspraken worden gemaakt. Met René VICTOR, die ons tijdschrift in 1964 met bazuingeschal (*RW* 1963-64, 1491 e.v.) zou verwelkomen, werd overeengekomen dat wij geen rechtspraak

zouden publiceren en dat het Rechtskundig Weekblad geen overzichten van rechtspraak zou maken.

Daar ik toen – en trouwens nu ook nog – de aan de einder aantredende rij van nieuwe tijdschriften wou beperken, stelde ik een gouden regel voor: geen nieuw tijdschrift zonder het verdwijnen van een ander tijdschrift.

Dus nam ik contact met Reinold VAN LENNEP, die sinds jaren de eenkoppige leiding van het Rechtskundig Tijdschrift, het oudste Vlaams tijdschrift (1897), verzekerde. Ik herinner mij nog levendig het Antwerps advocatenkantoor, maar hij was helaas niet te vermurwen, ook niet toen ik hem voorstelde een samensmelting te realiseren: Rechtskundig Tijdschrift voor Privaatrecht.

Het opmerkelijke is wel dat na het eerste nummer van ons tijdschrift (13 maart 1964), het *RT* plots verdween.

Wij zouden uiteraard in het Nederlands verschijnen, maar waren bereid van buitenlandse auteurs anderstalige bijdragen te publiceren. Wel werd van meet af aan gezorgd voor een samenvatting van de bijdragen in het Frans, Duits en Engels, en later nog in het Spaans.

Dit leverde regelmatig het resultaat op dat vanuit Zuid-Amerika, Duitsland en Italië vragen naar de volledige vertaling werden overgemaakt, wat dan ook, meestal via de Belgische ambassades, kon gerealiseerd worden.

De samenwerking met Nederland verliep optimaal, o.m. doordat onze auteurs verzocht werden om in hun analyse rechtsvergelijkend onderzoek te verrichten, in het bijzonder met Nederland. Deze aanpak bleek wel verschillend van de “Hollandse” aanpak, daar het Belgisch recht zelden voorwerp van een comparatieve analyse in Nederland werd, omdat men aldaar nog steeds ten onrechte van oordeel is dat het Belgisch recht een doublure is van het Franse recht ...

Wij hebben niet alleen vele bijdragen van juristen uit Nederland opgenomen, maar ook systematisch overzichten van rechtspraak (burgerlijk recht en handelsrecht) van de Hoge Raad der Nederlanden gepubliceerd (in totaal reeds 17), een unicum dat zelfs in Nederland niet bestaat.

***

Toegewijde redactiesecretarissen en topjuristen van Noord en Zuid hebben ons tijdschrift een halve eeuw lang geschraagd.

U vindt hun namen op de binnenflap van elk nummer.

Wij hielden eraan – in strijd met sommige verfoeilijke redactionele praktijken van “heraus” op 65 – de redactieleden zonder leeftijdsgrens bij ons te houden.

Ik herinner mij natuurlijk het eerste trio, twee advocaten en een magistraat, respectievelijk ook professor in Leuven, Gent en Brussel. Het Gentse paleis van Justitie als een van de meest schitterende “lieux de mémoire” (G. MARTYN, 200 jaar Gentse balie). RONSE, een tomeloze inventiviteit; DELVA, een rots in de branding; MATTHYS, *law and order*. Persoonlijk ben ik deze reuzen in het juridisch landschap ontzettend dankbaar dat ik op hun schouders heb mogen staan.

Aan Nederlandse zijde zijn er – godzijdank – nog steeds Jim POLAK en Jef MAEIJER, maar samen met hen herinner ik aan Adriaan PITLO en Jaap BEEKHUIS. Ook zij waren reuzen in Nederland.

Jacques MATTHYS had de gewoonte bij elke lustrumviering te herinneren aan wat het TPR cijfermatig in de afgelopen jaren had gebracht. Kwantificering heeft mij nooit bekoord; ik gruwel ervan wanneer men haar aanwendt in ranking van tijdschriften, dan wel in de evaluatie van wetenschappers bij hun promotie-aanvraag.

Toch blijft het een indrukwekkend beeld: 175 overzichten van rechtspraak. En wie, zoals de mandarijnen van de evaluatiecriteria vandaag voorhouden, van oordeel is dat een overzicht geen wetenschappelijke publicatie is, raad ik aan overzichten van de hand van DELVA, BAETEMAN, DERINE, KRUIHOF, LAENENS, RONSE, DE VROEDE, VAN HECKE en FREDERICQ na te lezen om te beseffen dat annotaties van rechtspraak wellicht een superieure vorm van wetenschappelijke productie zijn. Het gaat om een rechterlijke uitspraak die getoetst wordt door de doctrine: een zeldzame kruisbestuiving van rechtsleer en rechtspraak.

Bij het overlijden van Tony WEIR uit Cambridge beklemtoonde Ewoud HONDUS hoezeer deze geleerde erin geslaagd was via zijn vele casenotes een inzicht te verschaffen in het Engelse rechtssysteem (*Ars Aequi* 2012, 913).

Wij brachten midden de vele honderden bijdragen ook theorievormende rechtsleer: marginale toetsing, rechtsverwerking, conversie van nietige rechtshandelingen en bindende derdenbeslissing, om slechts enkele van de meest bekende in herinnering te brengen.

Ons tijdschrift ontwikkelde zich in de loop der jaren tot een instituut.

Jonge vorsers kregen voor een uitstekende bijdrage de TPR-prijs: Van Eric DIRIX en S.C.J.J. KORTMANN in 1989, Luc VAEL en Joeri VANANROYE in 1999 tot Dave DE RUYSSCHER in 2011.

Sinds 1998 werden TPR-ruilleerstoelen tussen Nederland en België georganiseerd. Sinds 2011 werd ook een wisselleerstoel met Zuid-Afrika georganiseerd. In totaal werden tot op heden 32 leerstoeltitularissen aangesteld. Belgen doceerden in Nederland en Nederlanders in België. Dit gaf niet alleen een “boost” aan de rechtsvergelijking tussen onze beide landen, maar genereerde tevens rechtsvergelijkende bijdragen in ons tijdschrift. In enkele gevallen leidde dit zelfs tot een verdergezette samenwerking tussen Zuid en Noord.

Telkenjare werd een dag in het groen georganiseerd waarop de naaste medewerkers werden uitgenodigd met de levende krachten van het recht.

Tenslotte was elk lustrum de gelegenheid bij uitstek om geschenken aan onze vele trouwe abonnees te bezorgen: Joost DE DAMHOUDER, *Praktijcke civile* (1999), PIERO, CALAMANDREI, *Lof van de rechter* (2004), *Cumulatief burgerlijk wetboek (1804-2004)*, *Juridische figuren uit de Nederlanden* (2008), *Europese rechtscolleges* (2013).

In 2012 werd gestart met de bijzondere digitale Jura-bibliotheek (www.jura.be) waarop abonnees van het TPR mits een bijkomend abonnement op de “TPR-bibliotheek” een afzonderlijke toegang krijgen tot de teksten van het TPR van de voorbije tien jaargangen en alle toekomstige jaargangen. Gecombineerd met het uitgebreide trefwoordenregister van Jura en de vele verwijzingen die digitaal werden aangebracht, is het TPR aldus moeiteloos de volgende halve eeuw binnengestapt.

Marcel STORME
Directeur